

Mais in de baal

Nieuwe trend verbetert voerkwaliteit en biedt flexibiliteit

Mais in de baal is de nieuwe trend op het gebied van ruwvoederwinning. De voordelen zijn vergelijkbaar met de in folie gewikkelde graspartijen: de voederwaarde is gegarandeerd en het biedt flexibiliteit in de bedrijfsvoering.

Joop Savelkouls: 'Het is zoals gras in de baal: oorspronkelijk te duur, maar nu zie je ze wel overal.'

Vorig jaar konden de Nederlandse rundveehouders en loonwerkers kennismaken met de nieuwste trend op het gebied van ruwvoederwinning: het persen van maïs in ronde gewikkelde balen. Praktijkonderzoeken aan onderzoeksinstellingen in Nederland of Vlaanderen ontbreken vooralsnog, maar de techniek wint aan

belangstelling op het terrein. Naar maïspersers omgebouwde graspersen doen momenteel hun intrede in de markt, de Orkel MP 2000 is echter de enige machine die speciaal voor dit doelende werd ontworpen en gebouwd. 'De interesse van loonwerkers en veehouders voor maïs in de baal is groeiende', weet Joop Savelkouls, verkoopleider Nederland voor de firma Geert-Jan de Kok BV. Het landbouwmechanisatiebedrijf uit Bladel introduceerde met de import van maïsbalenpers Orkel MP

2000 vorig jaar als eerste het concept in Nederland. In Europa zijn er van deze pers al zo'n twintig in gebruik, waaronder negen in Zwitserland en nu ook twee in Nederland.

Mais voor iedereen

'Het concept van de maïsbalenpers komt overwaaien vanuit Zwitserland', legt de verkoopleider uit. 'In de bergen is weinig ruimte voor sleufsilos, de voersnelheid is er lager vanwege de kleinere veestapels en het transport van fourageerproducten is moeilijker.' De Noorse firma Orkel ontwikkelde vijf jaar geleden het eerste exemplaar. 'Maar de techniek is pas sinds twee jaar echt verkooprijp', voegt Savelkouls eraan toe. 'Het beperken van het voederwaardeverlies als gevolg van broei door met balen te werken, begint pas nu goed onderkend te geraken bij de vee-

Joop Savelkouls: 'Het is zoals gras in de baal: oorspronkelijk te duur, maar nu zie je ze wel overal'

Mais in baal alleen boven 30 procent droge stof

Gert ten Voorde van het loonbedrijf Ten Voorde uit Terwolde-De Vecht (Gld.) startte vorig jaar in december met het in balen persen van maïs voor voerhandelaren die kleine hoeveelheden verkopen. Zijn ervaringen zijn heel positief. Gert ten Voorde: 'Vorig jaar zijn er zo'n duizend balen aangemaakt. Het persen gaat gewoon fantastisch.' De enige randvoorwaarde die aan de maïs wordt gesteld is het drogestofgehalte. 'De maïs moet boven de 30 procent droge stof zitten.' Voor het persen en wikkelen rekende het loonbedrijf 15 euro per baal aan, exclusief het laden en lossen van de balen.

Hendrikus Kas uit Epe heeft voor de hobby een afmestbedrijfje. Kas mest jaarlijks 15 stiertjes af en tot voor kort voerde hij dagelijks twee kruiwagens maïs uit de silo. Nu heeft hij wat maïsbalen aangekocht en het bevat hem best. 'Maïs in balen is ideaal bij een kleine voersnelheid', geeft Hendrikus Kas aan. 'Het kost misschien wel wat meer, maar je hebt geen verliezen meer door blauwe schimmelbollen.' Hij is uitermate tevreden over de bewaarbaarheid: 'Uit de vorige baal heb ik veertien dagen voederd. Indien de omgevingstemperatuur in de stal niet te hoog oploopt, kun je mijn inziens gerust tot drie weken uit de baal voeren.'

houders.' Savelkouls onderbouwt zijn gezegde met een studie van maïszaadproducent Barenbrug, waaruit blijkt dat vijf dagen broei in maïs bijna 100 VEM kost per kilogram droog product.

Mais in balen: naast de goede conservering biedt het ontegensprekelijk nog een aantal voordelen. Het geeft een stuk flexibiliteit in de bedrijfsvoering. Als de maïs bij inkuilen te droog is neemt de broeigevoeligheid toe, balen zijn dan een goede optie. Maïsbalen maken het mogelijk om in kleine hoeveelheden te voeren; kleine bedrijven kunnen drie tot vier weken van zo'n baal voeren zonder in te boeten op kwaliteit. Ook jongvee kan gemakkelijk bijgevoerd worden op de weide. Het voeren van maïs in de warme zomermaanden is eveneens geen probleem meer. 'Kortom,' poneert Joop Savelkouls, 'iederéén kan nu maïs voeren.'

Multifunctionele machinetechniek

De Orkel MP 2000-maïsbalenpers is een compleet automatisch pers-en wikkelsysteem, dat over grote afstanden mobiel inzetbaar is. De pers kan veertig ronde balen maïs per uur persen en wikkelen. Door deze snelheid kan de aanvoer naar de persbunker nagenoeg gelijke tred houden met de snelheid van het hakselen. De balen zijn mooi vast en rond, wat een luchtdichte verpakking en dus conservering bevordert. Via de combinatie van een vaste en een variabele perskamer is de persdichtheid in de baal

Versheid en bewaarbaarheid dé gebruiksargumenten

Jef Marijnissen van het loonwerkbedrijf Marla bvba uit Rijkevorsel, tevens importeur van de Orkel MP 2000 voor België, beproefde in 2004 voor het eerst de maïsbalenperser. 'Vooral de versheid van het product spreekt de veehouders enorm aan', zegt hij. Vorig jaar beperkte het persen zich vooral tot kleinere bedrijven die maximaal vijf hectare maïs hadden ingezaaid. De loonwerker teelde zelf 15 hectare maïs die hij voor de verkoop in kleine hoeveelheden in balen perse, in enkelvoudige vorm of in combinatie met perspulp of bierbostel. 'De toekomst van de maïsbaler is zo voorspelbaar als de grasbaler. Iedereen kan wel een aantal maïsbalen gebrui-

ken.' Marijnissen neemt een stijgende interesse waar, ook bij de grotere veebedrijven. De eerste contacten zijn lopende. 'Het persen zal er wellicht tot een paar hectare beperkt blijven, voldoende om bijtijds de silo te kunnen dichten en de broei eruit te houden.'

De kostprijs bij het loonwerkbedrijf ligt momenteel op 15 euro per baal, maar zou wel eens kunnen stijgen vanwege de momenteel oplopende aankooprijzen van de wikkelfolie. De folie is dezelfde als die voor grasbalen. 'Omerekend per kilogram product is een maïsbaal vervoederen goedkoper dan de aanschaf van krachtvoeder, maar duurder dan een grasbaal', luidt het uit de mond van de

loonwerker. 'In aankoop is de maïsbaler in verhouding ook een stuk duurder dan een grasperser.'

'De maïs komt eruit zoals hij er in is gegaan', bevestigt mevrouw Nuyts. Het echtpaar Nuyts uit Westmalle heeft een veetransportbedrijf en mest daarnaast jaarlijks een honderdtal dikbilkoeien af. Vorig jaar lieten ze voor het eerst drie hectare maïs in balen persen. De balen worden van bovenaf opengesneden en met een vork wordt de maïs eruit gespit. 'Voorheen hadden we vanwege de lage voersnelheid heel wat te kampen met broei in de kuil', legt ze uit. 'Nu krijgen de dieren frisse maïs vervoerd waardoor ze er extra van opnemen.'

overall gelijk, waardoor de bewaarbaarheid van de gehele hoeveelheid maximaal is. De vaste diameter van 1,15 m is afgestemd op stapelen en transport met vrachtwagens. De maïsbalen wegen tussen de 900 en 1100 kilogram, afhankelijk van het drogestofgehalte en of het verse maïs of ingekuilde maïs betreft. 'Ingekuilde maïs in balen verwerken kan best nuttig zijn in geval van verkoop of wanneer restanten van een overjarige kuil plaats moeten maken voor verse silomaïs', licht de verkoopleider toe.

De maïsbalenperser van Orkel kan ook GPS, MKS, bietenpulp, gras, gedorst stro, papier, compost en houtsnippers in balen persen. Ook gemengde producten kunnen in de balen nadat ze vooraf met een mengwagen werden gemengd.

Kostprijs

Wat is de kostprijs? Dat is de hamvraag voor loonwerker en veehouder. Om de aanschafkosten van de maïsbaler terug te verdienen moet de loonwerker jaarlijks 5000 balen persen en wikkelen. 'Dit komt overeen met ongeveer 15 euro per baal', rekent Savelkouls voor. 'Met veertig balen per hectare komt men aldus op 600 euro per hectare, exclusief het hakselen. De kritieke prijs voor de veehouder hangt af van de meerwaarde die hij toekent aan de winst in voederkwaliteit en flexibiliteit. Het is zoals gras in de baal: oorspronkelijk te duur, maar nu zie je ze wel overal.'

Guy Nantier